

คู่มือ

การเสริมสร้างความตระหนักเพื่อความปลอดภัย
ด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน
สำหรับกลุ่มผู้ทำการผลิตที่บ้าน

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

แผนงานพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงาน

คำนำ

คู่มือ “การเสริมสร้างความตระหนักเพื่อความปลอดภัยทางด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม” ฉบับนี้เป็นคู่มือสำหรับหน่วยงานและองค์กรที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอาชีพอนามัยในการทำงานซึ่งมุ่งเน้นวิธีการนำไปปฏิบัติ (How to) กับกลุ่มผู้ทำการผลิตที่บ้านมากกว่าคู่มือที่เป็นเชิงวิชาการ ซึ่งเนื้อหาและกระบวนการที่ปรากฏในคู่มือฉบับนี้ได้จากการสรุปบทเรียนการดำเนินโครงการเสริมสร้างความปลอดภัยทางด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในการทำงานจาก 4 กลุ่มการผลิตได้แก่กลุ่มทอผ้ากลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า กลุ่มแกะสลัก กลุ่มจักสานและแอนติค โดยการมีส่วนร่วมมือหลายฝ่าย ได้แก่ บุคลากรด้านสาธารณสุขในพื้นที่ ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบล แกนนำชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ผู้นำกลุ่มผู้ผลิตที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงานและผู้เชี่ยวชาญด้านแรงงาน และอาชีพอนามัยในการทำงานดังรายนามปรากฏแนบท้ายโดยได้รับการสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ : (สสส.)

ทางโครงการศึกษาและพัฒนาผู้ทำการผลิตที่บ้านภาคเหนือ (Homenet North) ซึ่งเป็นองค์กรประสานการดำเนินงาน ขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานโครงการได้อุทิศกำลังความคิด กำลังกายในการพัฒนาคู่มือ จากการลงมือปฏิบัติจริงร่วมกันและขอขอบคุณ สสส. ที่ได้ให้การสนับสนุนมา ณ โอกาสนี้ด้วย

โครงการฯ คาดหวังว่าคู่มือฉบับนี้จะได้รับคำแนะนำเพื่อการพัฒนาปรับปรุงจากผู้รู้ ผู้ที่มีประสบการณ์ และรวมถึงผู้ที่สนใจนำไปทดลองใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานของกลุ่มผู้ทำการผลิตที่บ้าน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแรงงานนอกระบบเพิ่มขึ้นเป็นลำดับต่อไป

ขอขอบคุณ

โครงการศึกษาและพัฒนา

ผู้ทำการผลิตที่บ้านภาคเหนือ (Homenet North)

ตุลาคม 2546

สารบัญ

	หน้า
บทนำ.....	3
โครงสร้างเนื้อหา.....	5
แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร.....	6
การจัดกิจกรรมอบรมตามเนื้อหา	7
☞ วัตถุประสงค์.....	7
☞ กระบวนการจัดกิจกรรม	7
รายละเอียดการจัดกิจกรรมตามเนื้อหา	8
ตัวอย่างสื่อประกอบการจัดกิจกรรมตามคู่มือ	25
☞ แนวคิดและหลักการ	25
☞ สื่อ.....	25
จะใช้ สื่ออย่างไรให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าว	25
ภาพตัวอย่าง	27
☞ กลุ่มอาชีพงานจักสาน	27
☞ แนวทางการใช้สื่อกลุ่มงานจักสาน	31
☞ กลุ่มอาชีพแกะสลักและแอนติค	32
☞ แนวทางการใช้สื่อกลุ่มงานแกะสลักและแอนติค.....	34
☞ กลุ่มอาชีพงานทอผ้า.....	35
☞ แนวทางการใช้สื่อกลุ่มงานทอผ้า	41
☞ กลุ่มอาชีพงานตัดเย็บเสื้อผ้า	43
☞ แนวทางการใช้สื่อกลุ่มงานตัดเย็บเสื้อผ้า	47
คณะผู้จัดทำ.....	49

บทนำ

“ ความตระหนัก ” คือหัวใจสำคัญของการที่จะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในทิศทางที่เหมาะสม การผลิตเพื่อมุ่งการสร้างรายได้เป็นเหตุสำคัญของการทำงานที่ไม่ได้คิดถึงเรื่องสุขภาพ สังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นต้นทุนชีวิตและทุนทางสังคมและเป็นปรากฏการณ์ที่ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในสังคมไทยในปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคเศรษฐกิจทุนนิยม ไม่ว่าจะเป็นการผลิตที่ใช้ทั้งแรงงานในระบบและแรงงานนอกระบบ

กลุ่มผู้ที่ทำการผลิตที่บ้าน ซึ่งเป็นแรงงานนอกระบบกลุ่มหนึ่งที่กำลังเผชิญกับปัญหาด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมจากการทำงาน แต่ดูเหมือนว่าปัญหาดังกล่าวจะมีความสำคัญน้อยกว่ารายได้ที่เกิดขึ้นจากการทำงาน จึงไม่ได้คิดแนวทางที่จะป้องกัน หรือแก้ไขสาเหตุที่เป็นต้นตอของปัญหา รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น การเข้ารับการรักษาพยาบาลจากแหล่งบริการด้านสาธารณสุขเมื่อมีอาการผิดปกติทางร่างกายเกิดขึ้น คือ ทางเลือกที่คิดว่าที่ดีที่สุด และได้ปฏิบัติสืบเนื่องกันมาเป็นระยะเวลายาวนาน

การสร้างความตระหนักให้กลุ่มผู้ทำการผลิตที่บ้านเพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนวิถีการทำงานที่ปลอดภัยซึ่งเป็นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ จึงเป็นเรื่องที่สวนกระแสกับความคิดของการผลิตที่มุ่งรายได้เป็นหลักและเป็นความพยายามของหลายฝ่ายที่อยากจะเห็นคุณภาพชีวิตในการทำงาน (Quality of Work Life) ของกลุ่มผู้ผลิตที่บ้านได้ มุ่งเน้นการผลิตที่มีความปลอดภัยต่อสุขภาพ และสิ่งแวดล้อมซึ่งจะมีผลต่อคุณภาพชีวิตของตนเองในวัยชรา รวมถึงสมาชิกในครอบครัวและชุมชนที่ได้รับผลกระทบด้วย

จากความมุ่งหวังดังกล่าว จึงได้มีการศึกษาและทดลองปฏิบัติจริงกับกลุ่มผู้ทำการผลิตที่บ้านในประเภทการผลิตต่างๆ โดยให้ความสำคัญและมุ่งเน้น “กระบวนการสร้างความตระหนัก” เพื่อให้กลุ่มผู้ผลิตได้เรียนรู้และรู้สึกถึงปัญหารวมทั้งผลกระทบที่จะเกิดขึ้นด้วยตนเองมากกว่าการบอก การเล่า หรือการให้ความรู้เพียงฝ่ายเดียว ซึ่งปฏิบัติกันมานานการดำเนินงานนำไปสู่กระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนัก ได้ประสานความร่วมมือจากหลายฝ่ายโดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่เป็นต้นทุนทางสังคมของชุมชนและกลุ่มให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเสริมสร้างความตระหนักโดยการลงมือทำและเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงร่วมกัน

ผลจากการดำเนินงานโครงการศึกษาและพัฒนาผู้ทำการผลิตที่บ้านภาคเหนือ ซึ่งเป็นภาคีความร่วมมือหนึ่งในการดำเนินงานทำหน้าที่ประสานงานและอำนวยความสะดวกกระบวนการปฏิบัติในระดับพื้นที่ได้สรุปบทเรียนจากกระบวนการเสริมสร้างความตระหนักเพื่อความปลอดภัยทางด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในการทำงานสำหรับกลุ่มผู้ทำการผลิตที่บ้านออกมาเป็นคู่มือฉบับนี้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานที่

มุ่งเน้นการแก้ปัญหาที่สาเหตุเป็นหลัก โดยมีโครงสร้างเนื้อหาของคู่มือประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก ได้แก่ ส่วนที่เป็นเรื่องความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการทำงาน ส่วนที่เป็นเรื่องกระบวนการสร้างความตระหนัก และส่วนสุดท้ายคือส่วนที่เชื่อมโยงกับการนำไปปฏิบัติ ซึ่งในเนื้อหาจะมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันในกระบวนการดำเนินงานดังปรากฏในรายละเอียดของขั้นตอนและเทคนิควิธีการที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมในแต่ละเนื้อหา

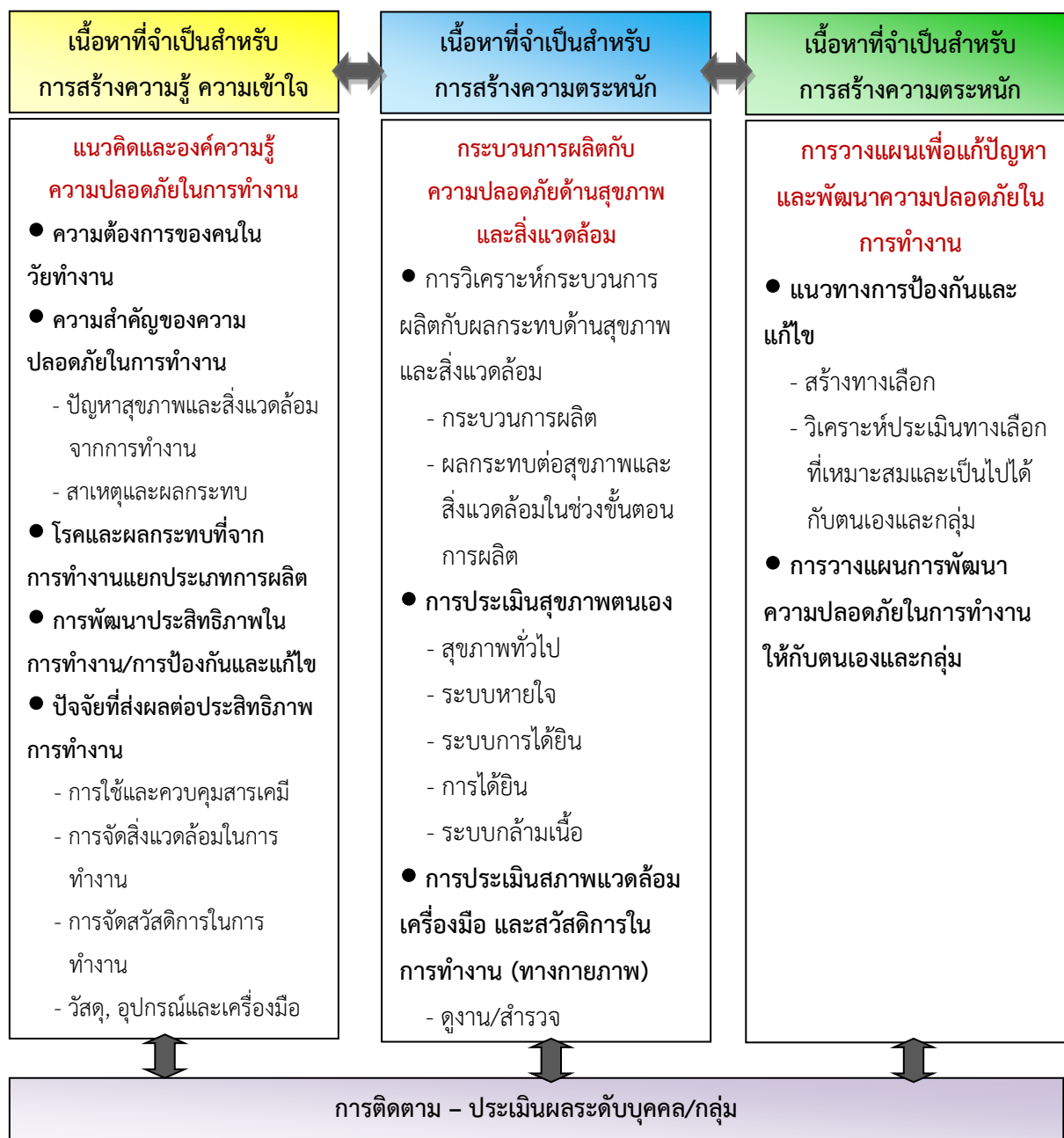
การกำหนดโครงการสร้างเนื้อหาทั้ง 3 ส่วน ได้ประยุกต์มาจากเทคนิคการปรับปรุงสุขภาพการทำงานในสถานประกอบการขนาดเล็ก (WISE: Work Improvement in small enterprise technique) การวิเคราะห์ความปลอดภัยในการทำงาน (JSA : Job Safety Analysis) และหลักอาชีวอนามัยในการทำงาน (Occupational Health) โดยในกระบวนการดำเนินการสร้างเสริมความตระหนักได้ใช้แนวคิดและหลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participation Learning) มาเป็นแนวทางในการกำหนดขั้นตอนและเทคนิควิธีการในแต่ละเนื้อหาเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมทั้งสองฝ่าย คือ ฝ่ายอำนวยการเสริมสร้างความตระหนัก และฝ่ายเข้าร่วมกระบวนการ

โครงสร้างเนื้อหา

คู่มือการเสริมสร้างความตระหนักเพื่อความปลอดภัยด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในการทำงานสำหรับกลุ่มผู้ทำการผลิต

เนื้อหาย่อยที่จำเป็นในโครงสร้างเนื้อหาแต่ละส่วน

แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร

จากประสบการณ์ดำเนินงานที่ผ่านมา การบริหารจัดการเนื้อหาเพื่อนำไปสู่กระบวนการเสริมสร้างความตระหนักในการพัฒนาความปลอดภัยในด้านสุขภาพ และสิ่งแวดล้อมในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พิจารณานโยบายการดำเนินการดังนี้

1. ใช้ข้อมูลและประสบการณ์จริงของผู้เข้าอบรม ในการจัดกิจกรรมกระบวนการสร้างความตระหนักควบคู่ไปกับการให้ความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้ผู้ผลิตสามารถวิเคราะห์เชื่อมโยงได้ระหว่างความรู้กับสภาพที่เป็นจริง
2. จัดหลักสูตร 3 ช่วง เพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต วิธีการทำงานของกลุ่มผู้ผลิตและไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย โดยในแต่ละส่วนจะต้องมีการเชื่อมโยงให้เห็นถึงความต่อเนื่องและเหมาะสมทั้งเนื้อหากระบวนการและสรุปความคิดรวบยอดโดยเวลาแต่ละช่วงที่ใช้ในการอบรมไม่ควรเกิน 2 วัน
3. การจัดกิจกรรมควรเป็นกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมระหว่างทีมวิทยากรและผู้เข้าร่วมกิจกรรม
4. การบริหารจัดการหลักสูตรเน้นการพัฒนาศักยภาพทีมงาน โดยการแบ่งความรับผิดชอบเป็นทีมงานย่อยให้ฝึกปฏิบัติร่วมกันทั้งในด้านการเป็นผู้อำนวยการผลิตสื่อ สังเกตการณ์ ประเมินผล และบริหารจัดการ
5. ในกระบวนการดำเนินงานจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีวิทยากรที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในเรื่องอาชีวอนามัย เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม หรือเป็นผู้มีประสบการณ์ในด้านการจัดระบบความปลอดภัยในการทำงาน
6. ควรจัดหลักสูตรเสริมประเด็นเนื้อหา/สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงจากการจัดกิจกรรม ซึ่งไม่ได้อยู่ในโครงสร้างเนื้อหาแต่มีความสัมพันธ์กับการบรรลุวัตถุประสงค์โครงการในระหว่างกระบวนการทำงาน
7. การจัดอบรมจะต้องแยกผู้เข้าอบรมตามประเภทงานโดยใช้สื่อและสถานการณ์ที่สอดคล้องกับประเภทการผลิตนั้นๆ
8. การจัดกิจกรรมการอบรมเพื่อให้เกิดความรู้สึถึงความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาความปลอดภัยในการทำงาน จำเป็นจะต้องใช้สื่อที่เป็นสภาพจริงประกอบการจัดกิจกรรมตั้งแนวคิดและหลักการพร้อมตัวอย่างสื่อประกอบการจัดกิจกรรมแนบท้าย

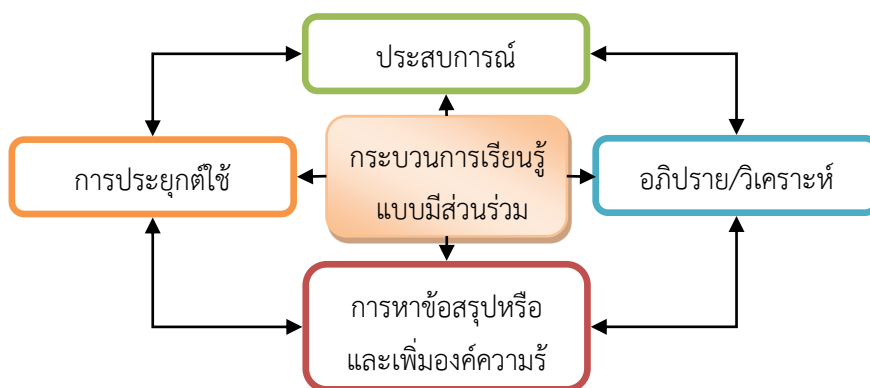
การจัดตั้งกิจกรรมอบรมตามเนื้อหา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความตระหนัก และเห็นความจำเป็นในการสร้างเสริมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานให้กับตนเองและสมาชิกในกลุ่ม
  2. เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานโรคที่เกิดขึ้นจากการทำงาน และแนวทางพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน
  3. เพื่อฝึกทักษะเบื้องต้นในการประเมินตัวเองสภาพแวดล้อมในการทำงานการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุที่เกิดจากกระบวนการทำงาน
  4. เพื่อให้ผู้ผลิตและกลุ่มกำหนดทางเลือกเพื่อแก้ไขและวางแผนเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยในการทำงานโดยการนำประสบการณ์ตรงเชื่อมโยงกับความรู้ที่ได้รับในการอบรม
- กระบวนการจัดกิจกรรม

กระบวนการจัดกิจกรรม

ในการจัดกิจกรรมตามโครงสร้างเนื้อหาหลักสูตรทั้ง 3 เนื้อหาหลัก ไม่ได้แยกส่วนกันอย่างชัดเจน กระบวนการจัดกิจกรรมจะผสมผสานเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันโดยเฉพาะในส่วนที่เป็นเนื้อหาสำหรับการสร้างความรู้ความเข้าใจกับเนื้อหาสำหรับการสร้างความตระหนัก ดังจะเห็นได้จากกระบวนการจัดกิจกรรมว่า บางช่วงเป็นการให้ความรู้และความเข้าใจ บางช่วงเป็นการวิเคราะห์ประเมิน เพื่อให้คิดและรู้สึกถึงสภาพปัญหาผลกระทบที่เกิดขึ้นด้วยตัวเองโดยพิจารณาถึงศักยภาพของกลุ่มผู้ผลิตที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งได้ออกแบบโดยใช้หลักการการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเป็นแนวทางในการจัดการกิจกรรมซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 4 ส่วนดังนี้

ระยะเวลาที่ใช้

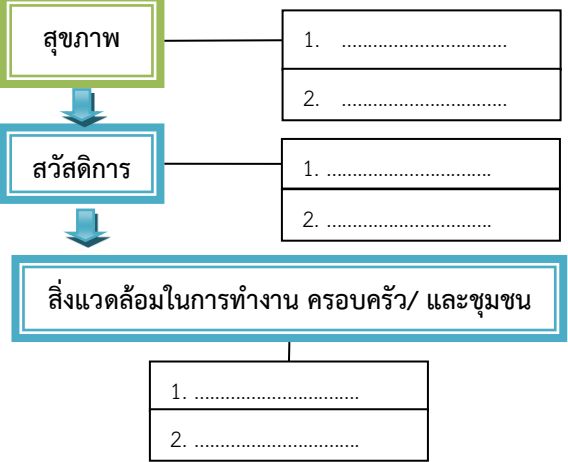
จากประสบการณ์การดำเนินโครงการฯ พิจารณาเห็นว่า **ควรแบ่งการอบรมตามเนื้อหาหลักสูตรเป็น 3 ช่วงๆ ละไม่เกิน 2 วัน** โดยให้สมาชิกกลุ่มผู้ผลิตที่เข้าร่วมกระบวนการเป็นผู้กำหนดเวลาในแต่ละช่วงร่วมกัน

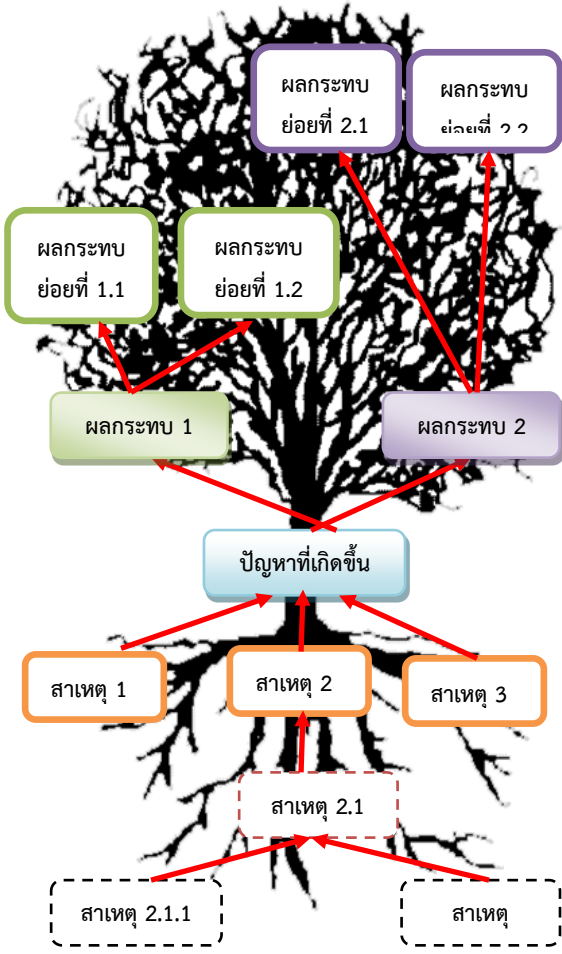
รายละเอียดการจัดกิจกรรมตามเนื้อหา

เนื้อหา	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	สื่อ - อุปกรณ์																								
1. ความต้องการของคนแต่ละวัย (วัยเด็ก, วัยทำงาน, วัยชรา) ในด้านสุขภาพ รายได้ สวัสดิการ ความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคม	1.1 ผู้นำกิจกรรมให้ผู้เข้ารับการอบรมนั่งล้อมวงเป็นวงกลมโดยใช้ตนเองเป็นจุดเริ่มต้นให้ผู้ที่มาเยือนทางซ้ายมีอายุมากที่สุดในกลุ่มแล้วไล่ตามระดับอายุจนถึงคนสุดท้ายที่อายุน้อยที่สุดยืนทางขวามือของผู้นำกิจกรรม	กระดาษชาร์ท สรุปรายการอภิปรายของกลุ่ม																								
วัตถุประสงค์	1.2 แบ่งกลุ่มตามช่วงอายุ กลุ่มละไม่เกิน 6 คน	<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th style="width: 33%;">อายุ</th> <th style="width: 33%;">วัย</th> <th style="width: 33%;">ความต้องการ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr> </tbody> </table>	อายุ	วัย	ความต้องการ																					
อายุ	วัย	ความต้องการ																								
เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมตระหนักถึงความต้องการจำเป็นพื้นฐานในปัจจุบันของตนที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ รายได้ สวัสดิการและความสัมพันธ์ในครอบครัว	1.3 ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันว่าช่วงอายุของคนตั้งแต่เกิดจนตายเราแบ่งกันเป็นกี่วัยและความต้องการในแต่ละวัยของเราคืออะไร																									
	1.4 นำเสนอผลการอภิปรายของแต่ละกลุ่ม																									
	1.5 ผู้นำกิจกรรมสรุปให้เห็นภาพรวมของวัยและความต้องการในแต่ละวัยโดยใช้ข้อมูลจากทุกกลุ่ม																									
	1.6 ผู้นำกิจกรรมนำประเด็นเฉพาะวัยแรงงานหรือวัยผู้ใหญ่มาอภิปรายร่วมกัน																									
	ประเด็นอภิปราย : ปัจจุบันผู้เข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในวัยไหนเป็นส่วนใหญ่																									

เนื้อหา	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	สื่อ – อุปกรณ์
<p>เวลาที่ใช้ 1 ชั่วโมง 30 นาที</p>	<p>: ทบทวนความต้องการของวัยอีกครั้งหนึ่งและเชื่อมโยงให้เห็นถึงความต้องการในวัยทำงานหรือวัยผู้ใหญ่และวัยชร</p> <p>: ถ้าต้องการให้วัยผู้ใหญ่หรือวัยทำงานวัยชราของเราเป็นอย่างที่คาดหวังเราต้องปฏิบัติตนอย่างไรในการทำงาน</p>	
	<p>1.7 ผู้นำกิจกรรมเชื่อมโยงให้เห็นถึงการทำงานเพื่อให้มีรายได้พอเพียงกับครอบครัวจำเป็นต้องมีความสุขร่างกายที่พร้อมจะทำงานถ้าไม่สบายบ่อยๆ และมีอาการเจ็บป่วยของร่างกายเกิดขึ้นคิดว่าเราจะทำงานได้หรือไม่..... พร้อมทั้งชูรูปภาพลักษณะการทำงานที่ปลอดภัยและไม่ปลอดภัยให้ดูว่ารูปภาพไหนจะช่วยให้ความต้องการในแต่ละวัยเป็นจริง</p> <p>1.8 ผู้นำกิจกรรมนำอภิปรายเพื่อสรุปถึงความปลอดภัยในการทำงานที่เราควรคำนึงถึงเพื่อที่เราจะทำงานและมีรายได้เพื่อตนเองครอบครัวได้อย่างต่อเนื่องและมีความสุขในวัยชราตามที่มุ่งหวังโดยใช้ผลจากการอภิปรายที่ประชุมเป็นประเด็นในการสรุป</p>	<p>ตัดกระดาษชาร์ทเป็นบัตรคำสุขภาพ สวัสดิการ และสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ครอบครัว/และชุมชน</p> <div style="text-align: center;"> <div data-bbox="1686 798 1850 882" style="border: 2px solid orange; padding: 5px; display: inline-block;">สุขภาพ</div> <div data-bbox="1686 911 1850 995" style="border: 2px solid blue; padding: 5px; display: inline-block; margin-top: 10px;">สวัสดิการ</div> <div data-bbox="1603 1018 1944 1152" style="border: 2px solid green; padding: 5px; display: inline-block; margin-top: 10px;">สิ่งแวดล้อมในการทำงาน ครอบครัว/ และชุมชน</div> </div>

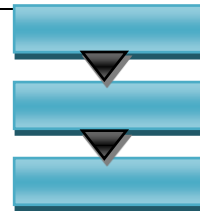
เนื้อหา	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	สื่อ - อุปกรณ์
	 <pre> graph TD A[คุณภาพ] --> B[สวัสดิการ] B --> C[สิ่งแวดล้อมในการทำงาน ครอบครัว/ และชุมชน] A --- A1[1. ....] A --- A2[2. ....] B --- B1[1. ....] B --- B2[2. ....] C --- C1[1. ....] C --- C2[2. ....] </pre>	
2. แนวคิดความปลอดภัยในการทำงาน (ปัญหาสาเหตุ และผลกระทบต่อความปลอดภัยในการทำงาน)	2.1 แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการอบรม กลุ่มละไม่เกิน 5 คนโดยใช้เกมส์หรือตามความสมัครใจหรือตามกลุ่มงานย่อยที่ปฏิบัติอยู่ เช่น กลุ่มย้อมสี, กลุ่มปั่นฝ้าย ในงานทอผ้า)	<ul style="list-style-type: none"> ● เกมส์แบ่งกลุ่ม (ตามที่เห็นสมควร) ● กระดาษการ์ดขนาด ☐ A4 คนละ 1 แผ่น
วัตถุประสงค์	2.2 ผู้นำกิจกรรมระดมการอภิปรายในแต่ละกลุ่มเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงานว่ามีอะไรบ้างแล้วเขียนใส่ในการ์ด	<ul style="list-style-type: none"> ● วิทยากรช่วยกันสนับสนุนในการสรุปประเด็นลงในกระดาษการ์ด ☐
เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมสามารถวิเคราะห์ปัญหาสาเหตุ และผลกระทบของปัญหาด้านความปลอดภัยที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานและผู้เข้าอบรมสามารถสรุปถึงแนวทางแก้ปัญหาในระยะสั้นและระยะยาวได้	จากนั้นนำไปติดไว้ในส่วนลำต้นไม้ที่เตรียมไว้ในกระดาษชาร์ทโดยเปรียบเทียบให้เห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงานเปรียบเสมือนลำต้นซึ่งมีส่วนประกอบอยู่อีกหลายส่วนที่จะเป็นต้นไม้ได้	<ul style="list-style-type: none"> ● กระดาษการ์ดขนาด ☐ A4 คนละ 1 แผ่น

เนื้อหา	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	สื่อ - อุปกรณ์
	<p>2.3 ผู้นำกิจกรรมกระตุ้นให้สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันพูดคุย แลกเปลี่ยนต่อโดยใช้ประสบการณ์ของตนเองถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหานั้นๆ และเขียนใส่กระดาษโดยสรุปประเด็นที่เป็นสาเหตุแผ่นละ 1 สาเหตุนำไปติดตรงส่วนรากต้นไม้พร้อมทั้งเชื่อมโยงให้เหตุผลถึงปัญหาและสาเหตุที่เกิดขึ้น</p> <p>2.4 จากสาเหตุของปัญหาที่วิเคราะห์ไว้สมาชิกในกลุ่มแลกเปลี่ยนระหว่างกันอีกครั้งถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อปัญหานั้นทั้งต่อตนเอง เพื่อนร่วมงาน, งานที่ทำหรือในด้านอื่นๆโดยเขียนผลกระทบที่กลุ่มเห็นด้วย ลงในกระดาษการ์ด ที่เตรียมให้แผ่นละ 1 สาเหตุนำไปติดตรงพื้นที่มีส่วนเป็นใบกิ่งก้านของต้นไม้และผู้นำกิจกรรมเชื่อมโยงจากตัวปัญหาถึงผลกระทบหลัก, ผลกระทบรองในแต่ละส่วน</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ปากกาเคมีสำหรับเขียน ● กระดาษชาร์ต ติดที่บอร์ด/ผนัง <p>กลุ่มละ 1 ชุด</p>
<p>เวลาที่ใช้ 2 ชั่วโมง</p>		

เนื้อหา	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	สื่อ - อุปกรณ์
	<p>2.5 ร่วมกันสรุปถึงผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่มย่อยว่ามีด้านใดบ้างและสัมพันธ์กับสาเหตุในส่วนรากข้อใดโดยสามารถเพิ่มเติมจนเป็นที่น่าพอใจของทุกคนในกลุ่ม</p> <p>หมายเหตุ : การ์ดที่ใช้เขียนในแต่ละส่วน คือ ปัญหาสาเหตุ และผลกระทบ ควรใช้สีของกระดาษที่แตกต่างกัน</p> <p>2.6 ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม (หากมีปัญหาซ้ำๆกัน อาจให้แลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มที่มีปัญหาเดียวกันก่อนแล้วนำเสนอกลุ่มใหญ่หรือหากมีจำนวนกลุ่มมากให้จับคู่แลกเปลี่ยนมานำเสนอใหม่หรืออาจใช้วิธีที่เหมาะสม)</p> <p>2.7 วิทยากรสรุปกระบวนการ/ขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหา โดยใช้เทคนิคต้นไม้ปัญหา ความสัมพันธ์ของสาเหตุของปัญหา, ตัวปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยใช้คำถาม</p> <ul style="list-style-type: none"> • หากเราต้องการจะแก้ไขปัญหานี้ เราจะแก้ไขที่จุดใดก่อนที่สาเหตุ (ส่วนราก) หรือที่ผลกระทบ (ส่วนใบ) • เพิ่มเติมถึงวิธีการแก้ปัญหา ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - การแก้ไขปัญหาที่ต้นตอ (ที่สาเหตุ) เป็นวิธีที่แก้ไขปัญหาย่างถาวรรากถอนโคนจะทำให้ต้นไม้หยุดแผ่กิ่งก้านสาขา (ส่วนผลกระทบ) ซึ่งจะต้องใช้พลังงานและใจ 	<ul style="list-style-type: none"> • กระดาษการ์ดขนาด $\frac{1}{8}$ <p>A 4 กลุ่มละประมาณ 10 -20 แผ่น</p> <ul style="list-style-type: none"> • กระดาษขาว • สีเมจิกสำหรับลากเส้นลูกศร <p>(สีแดง)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ตัวอย่างต้นไม้ปัญหาของ 1 กลุ่ม

เนื้อหา	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	สื่อ – อุปกรณ์
	<p>ทำได้ยากและใช้เวลานานเนื่องจากเป็นการแก้ปัญหาที่เน้นการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานของคนทำงานซึ่งมีความเคยชินมานาน</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การแก้ปัญหาที่ส่วนใบ/กึ่งก้าน (ผลกระทบ) มักเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ แต่ทำได้ง่ายใช้เวลาน้อยกว่าและเป็นการตัดกิ่งร้ายทิ้งในช่วงต้น ก่อนที่จะแผ่ขยายกิ่งก้านต่อไปเป็นการแก้ไขปัญหาระยะสั้น ● สรุปแนวความคิดการพัฒนาความปลอดภัยด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในกลุ่มผู้ผลิตจะต้องเริ่มจากพฤติกรรมตัวเราเองซึ่งเป็นผู้ผลิตก่อน ปัญหาส่วนอื่นๆที่ตามมาจะแก้ไขได้เร็วขึ้นพร้อมทั้งเชื่อมโยงให้เห็นทั้งส่วนที่เป็นปัญหา สาเหตุและผลกระทบและอภิปรายถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาสมาชิกผู้เข้าอบรมคิดว่าจะแก้ไขก่อนไหนก่อน (ผลกระทบหรือว่าสาเหตุ) พร้อมทั้งสรุปรวมกันว่าการแก้ไขปัญหอาจทำได้ทั้ง 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นผลกระทบ (การแก้ไขปัญหาในระยะสั้นเน้นการแก้ปลายเหตุไม่ยั่งยืนส่วนการแก้สาเหตุไม่ยั่งยืน ส่วนการแก้สาเหตุเป็นการแก้ปัญหาแบบยั่งยืนแต่ต้องใช้เวลา 	
<p>3. องค์กรความรู้เกี่ยวกับโรคและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการทำงาน</p>	<p>3.1 วิทยากรผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน บรรยายประกอบสื่อเกี่ยวกับโรคและผลกระทบที่เกิดขึ้นจาก</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● สื่อเอกสาร, สิ่งพิมพ์, วีดิทัศน์ในเอกสารประกอบคู่มือ โดยพิจารณา

เนื้อหา	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	สื่อ – อุปกรณ์
วัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> ● การทอผ้า ● การจักสานและแอนติค ● การตัดเย็บเสื้อผ้า ● การแกะสลัก <p>* โดยเลือกเฉพาะโรค และผลกระทบที่เกิดขึ้นในประเภทงานที่กำลังอบรมอยู่</p>	คัดเลือกตามความเหมาะสมของประเภทงาน
เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคและผลกระทบจากการทำงาน		
เวลาที่ใช้ 1 ชั่วโมง 30 นาที		
4. การวิเคราะห์กระบวนการผลิตกับผลกระทบด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม	4.1 แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการอบรม ตามกลุ่มงานย่อยที่ปฏิบัติในประเภทการผลิตของตนเอง กลุ่มละไม่เกิน 5 คน	<ul style="list-style-type: none"> ● กระดาษสีขนาด $\frac{1}{2}$ A 4 กลุ่มละประมาณ 10 แผ่น ● กระดาษขาว/ กาว ● ปากกาเคมี/ สีเมจิก ● กระดาษชาร์ตตีตาราง 3 ช่อง ตามแนวนอนเขียนหัวข้อ - ผลกระทบต่อสุขภาพ
วัตถุประสงค์	4.2 สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันทบทวนลำดับขั้นตอนในการผลิตงานที่ทำอยู่ เขียนลงในกระดาษชาร์ตที่เตรียมให้โดยเรียงลำดับขั้นตอน การผลิตก่อน-หลัง ติดตรงกลางกระดาษชาร์ตในช่องหัวข้อ “ ขั้นตอนการผลิต ” ดังรูป	
เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถวิเคราะห์ขั้นตอนการทำงานในด้านผลกระทบต่อสุขภาพของตนเอง และต่อสภาพแวดล้อม พร้อมทั้งรับรู้ข้อมูลสุขภาพพื้นฐานของตนเองจากการประเมินตนเองและการตรวจสุขภาพ		

เนื้อหา	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม			สื่อ - อุปกรณ์
				<ul style="list-style-type: none"> - ขั้นตอนการผลิต - ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม กลุ่มละ 1 แผ่น
<p>เวลาที่ใช้ 3 ชั่วโมง</p>	<p style="text-align: center;">ฯลฯ</p> <p>4.3 สมาชิกในกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนย่อย เหล่านั้นต่อสุขภาพของตน (ผู้ปฏิบัติงาน) และสิ่งแวดล้อมโดยช่วยกันเขียนลงในกระดาษชาร์ตแผ่นเดิมใต้หัวข้อ “ผลกระทบต่อสุขภาพ” และ “ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม”</p>			

เนื้อหา	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	สื่อ – อุปกรณ์
	<p>หมายเหตุ : ขั้นตอนข้อ 4.2 และ 4.3 ต้องมีวิทยากรพี่เลี้ยงประจำกลุ่มคอยกระตุ้นและอำนวยความสะดวกในกลุ่มด้วย</p> <p>4.4 ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานโดยอาจเรียงตามลำดับงานย่อยของการผลิตงานชนิดนั้นเพื่อให้เห็นความต่อเนื่องของงานหรือให้เวียนฐานกลุ่มเพื่อศึกษาแลกเปลี่ยนและเปรียบเทียบในส่วนที่แตกต่างกัน</p> <p>4.5 ผู้นำกิจกรรมสรุปถึงผลกระทบสำคัญของกระบวนการผลิตที่มีต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในภาพรวม โดยใช้ข้อมูลจากทุกกลุ่มพร้อมเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมเพิ่มเติมจนสมบูรณ์</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ชาร์ท สรุปผลการวิเคราะห์จากทุกกลุ่ม
5. การประเมินสุขภาพตนเองผู้รับการอบรม	<p>5.1 ผู้นำกิจกรรมเชื่อมโยงผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่ได้จากการนำเสนอในกิจกรรม ข้อ4 เข้าสู่ความจำเป็นในการประเมินสุขภาพของตนเองและ ให้แต่ละคนประเมินโดยใช้แบบสอบถาม</p> <p>5.2 ผู้นำกิจกรรมเข้ารับการตรวจสุขภาพพื้นฐานในด้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - สุขภาพทั่วไป - การได้ยิน - การหายใจ - การมองเห็น - ระบบกล้ามเนื้อ <p> ฯลฯ (ตามความจำเป็นของประเภทการผลิต)</p> <p>โดยทีมงานจากสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด หรือหน่วยงานใน</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● แผ่นใส หรือชาร์ทเนื้อหาการสรุปจากข้อ 4.5 ● แบบฟอร์มการตรวจสุขภาพพื้นฐานรายบุคคลในเอกสารประกอบคู่มือฯ
วัตถุประสงค์		
<p>เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมได้วิเคราะห์และประเมินสุขภาพของตนเองซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสร้างความตระหนัก</p>		

เนื้อหา	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	สื่อ - อุปกรณ์
เวลาที่ใช้ 3 ชั่วโมง	<p>พื้นที่ที่สามารถให้บริการได้</p> <p>5.3 ผู้นำกิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมได้แลกเปลี่ยนพูดคุยถึงผลการตรวจสอบคุณภาพและข้อมูลจากการประเมินตนเองของตน และการตรวจสอบคุณภาพพื้นฐานกับบุคลากรทาง</p>	
	<p>สาธารณสุขที่เข้ามาสนับสนุนกระบวนการตรวจสอบคุณภาพพื้นฐานว่าเป็นอย่างไ</p> <p>5.4 บรรยายประกอบสื่อโดยวิทยากรที่เชี่ยวชาญเกี่ยวข้องกับ การสร้างสุขภาพในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อและ ผลการประเมินสุขภาพเบื้องต้นด้วยตนเอง</p>	
6. พัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานการป้องกัน และแก้ไข	<p>6.1 บรรยายประกอบสื่อโดยวิทยากรที่เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ การสร้างประสิทธิภาพในการทำงาน (Wise) ในเรื่องต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ความหมายของการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน 	เนื้อหาจากเอกสารประกอบคู่มือฯ
วัตถุประสงค์		

เนื้อหา	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	สื่อ – อุปกรณ์	
<p>เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทาง/พัฒนาและได้ฝึกปฏิบัติจริง ในการสำรวจสภาพการทำงานในสถานที่ทำงานของกลุ่ม/ของตนเอง</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนา ● องค์ประกอบของงานที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการพัฒนาและขอบเขตความหมายในแต่ละองค์ประกอบ <p>6.2 แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการอบรม เพื่อเตรียมการฝึกปฏิบัติการสำรวจสภาพการทำงานในสถานที่ผลิตงานจริงของตน/กลุ่ม ในประเด็นดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การจัดเก็บและขนย้ายวัสดุสิ่งของ ● หน่วยงานที่ทำงาน ● ความปลอดภัยของเครื่องจักร ● การควบคุมสารเคมีอันตราย ● แสงสว่าง ● อาคารสถานที่ ● การจัดรูปงาน 		
<p>เวลาที่ใช้ : สำรวจสภาพการทำงาน 2 ชั่วโมง</p>	<p>6.3 ศึกษาแบบสำรวจสภาพการทำงาน ประกอบกับรูปภาพการทำงานที่จัดเตรียมให้แต่ละกลุ่ม ตามสายงานการผลิตของตน ก่อนลงไปสำรวจในพื้นที่</p> <p>6.4 ลงพื้นที่สำรวจตามประเด็นที่ได้รับในแต่ละกลุ่ม</p> <p>6.5 เดินทางกลับและสรุปผลการสำรวจและสัมภาษณ์เพื่อ</p>	<p>สิ่งที่ได้ปฏิบัติ</p>	<p>สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติ</p>
		☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

เนื้อหา	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	สื่อ – อุปกรณ์	
	<p>ประเมินสภาพจริงในการทำงานของกลุ่มโดยใช้สื่อที่เป็นรูปภาพซึ่งเป็นสภาพการทำงานจริงในแต่ละประเภทการผลิตตามแบบสำรวจหรือรูปภาพที่แจกให้และนำไปติดในกระดานชาร์ตตั้งรูปซ้ายมือ (วิธีการสรุปประเมินและการตีตรูภาพผู้นำกิจกรรมต้องอธิบายและทำเป็นตัวอย่างก่อน)</p> <p>6.6 ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงาน</p> <p>6.7 ผู้นำกิจกรรมสรุปจากทุกกลุ่มและเพิ่มเติมถึงสิ่งที่ผู้ร่วมสำรวจได้พบเห็นจากสภาพการปฏิบัติงานจริงของผู้เข้าอบรมแต่ยังขาดไป และให้บุคคลกรด้านสาธารณสุขหรืออาสาสมัครเพิ่มในส่วนที่เป็นความรู้ที่ยังขาดหายไป</p> <p>6.8 ผู้นำกิจกรรมสรุปโดยใช้กรณีศึกษาเกี่ยวกับตัวอย่างการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน โดยการเล่าประกอบรูปภาพหรือถ้ามีสไลด์หรือวิดีโอจะช่วยให้เห็นภาพประกอบกับหลักสูตรและเพิ่มเติมองค์ความรู้เกี่ยวกับการสร้างประสิทธิภาพการทำงานในทุกองค์ประกอบพร้อมทั้งย้ำถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นทั้งในด้านเวลา สุขภาพและสิ่งแวดล้อม</p>	<p>และคิดว่าจะปฏิบัติต่อไป</p>	<p>จุดที่ควรปรับปรุง</p>
<p>7. ปฏิบัติการวางแผนเพื่อแก้ปัญหา และพัฒนางานผลิตของตน/กลุ่ม</p>	<p>7.1 ผู้นำกิจกรรมสรุปกิจกรรมหลักที่ผ่านมาโดยใช้แผนผังแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของกิจกรรมทั้งหมดตั้งแต่</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● การประชาสัมพันธ์/ การ์ด ● ปากกาเคมี ● กาว ● รูปภาพในแต่ละประเภทงาน <ul style="list-style-type: none"> ● แบบฟอร์ม 	

เนื้อหา	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	สื่อ – อุปกรณ์															
<ul style="list-style-type: none"> ● ทบทวนและเชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนรู้กับการปฏิบัติงานจริง ● กำหนดจุดที่จะแก้ไข/พัฒนา ● กำหนดทางเลือก ● การตัดสินใจในการนำไปปฏิบัติวางแผนการปฏิบัติ 	<ul style="list-style-type: none"> ● การวิเคราะห์ปัญหาจากต้นไม่ปัญหา ● การวิเคราะห์ขั้นตอนการผลิตของตนที่ส่งผลต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ● แบบสอบถามเพื่อประเมินสุขภาพของตนและผลการประเมิน ● แบบสำรวจสภาพการทำงานในสถานปฏิบัติงานผลิตของตนเอง <p>7.2 ทบทวนขั้นตอนการผลิตและให้ผู้เข้ารับการอบรมกำหนดหรือเลือกขั้นตอนการผลิตที่ตนเองเกี่ยวข้องมาลงในแบบฟอร์มและพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นแต่ละขั้นตอนโดยใช้ข้อมูลที่ได้เรียนรู้ในช่วงที่ผ่านมาทั้งหมด</p> <p>7.3 ให้แต่ละคนพิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหาและการป้องกันตนเองโดยใช้แบบฟอร์มตามตัวอย่าง</p> <p>7.4 กลุ่มวางแผนพัฒนาความปลอดภัยทางด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมรายกลุ่ม</p> <ul style="list-style-type: none"> ● แบ่งกลุ่มผู้เข้าอบรมกลุ่มละไม่เกิน 5-6 คน ● ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนร่วมกันโดยผู้นำกิจกรรมอธิบายวิธีการวางแผนร่วมกันก่อนโดยใช้แบบฟอร์มที่เตรียมไว้ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ปากกาเคมี <p>ตัวอย่างแบบฟอร์ม</p> <p>แผนการพัฒนาคงความปลอดภัยในการทำงาน</p> <p>ชื่อ.....นามสกุล.....</p> <p>ประเภทงาน.....</p> <table border="1" data-bbox="1563 611 2004 973"> <thead> <tr> <th>ขั้นตอน</th> <th>ปัญหาที่เกิด</th> <th>วิธีการ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>การผลิตที่เกี่ยวข้อง</td> <td>ต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม</td> <td>แก้ไขและการป้องกันตนเอง</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	ขั้นตอน	ปัญหาที่เกิด	วิธีการ	การผลิตที่เกี่ยวข้อง	ต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม	แก้ไขและการป้องกันตนเอง									
ขั้นตอน	ปัญหาที่เกิด	วิธีการ															
การผลิตที่เกี่ยวข้อง	ต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม	แก้ไขและการป้องกันตนเอง															
วัตถุประสงค์																	
<p>ผู้เข้ารับการอบรมสามารถวางแผนปฏิบัติงานเพื่อแก้ไข/พัฒนางานของตนอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับสภาพจริงในการทำงานโดยการเชื่อมโยงความรู้/ทักษะที่ได้รับจากการอบรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทีมวิทยากรและประสบการณ์ตรงของแต่ละคนเข้าด้วยกัน</p>																	
<p>เวลาที่ใช้ 3 ชั่วโมง</p>																	

เนื้อหา	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	สื่อ - อุปกรณ์						
  	<ul style="list-style-type: none"> ● แต่ละกลุ่มอภิปรายทางเลือกที่คิดว่ากลุ่มจะพัฒนาความปลอดภัยร่วมกันได้ (ทีมวิทยากรต้องเตรียมแบบฟอร์ม การวางแผนมาระดับหนึ่งโดยจะต้องเตรียม <ul style="list-style-type: none"> - ขั้นตอนการผลิตในงานประเภทนั้นๆ - ผลกระทบที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนจากผลการดำเนินการในช่วงแรกใส่ในแบบฟอร์มก่อนและแจกให้แต่ละกลุ่มเพื่อพิจารณาทางเลือกหรือ - แนวทางในการพัฒนาความปลอดภัยร่วมกัน (แล้วนำมาใส่ในแบบฟอร์มที่เตรียมไว้ให้) <p style="text-align: center;">แบบฟอร์ม ก แผนพัฒนาความปลอดภัยในการทำงาน</p> <p>กลุ่ม.....</p> <table border="1" data-bbox="842 1129 1536 1332"> <thead> <tr> <th data-bbox="842 1129 1093 1281">ขั้นตอนการผลิตที่จะพัฒนาและการปรับปรุงร่วมกัน</th> <th data-bbox="1093 1129 1317 1281">ผลกระทบด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม</th> <th data-bbox="1317 1129 1536 1281">แนวทางการป้องกันหรือพัฒนาความปลอดภัย</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="842 1281 1093 1332"></td> <td data-bbox="1093 1281 1317 1332"></td> <td data-bbox="1317 1281 1536 1332"></td> </tr> </tbody> </table>	ขั้นตอนการผลิตที่จะพัฒนาและการปรับปรุงร่วมกัน	ผลกระทบด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม	แนวทางการป้องกันหรือพัฒนาความปลอดภัย				<ul style="list-style-type: none"> ● แบบฟอร์ม ก ● ปากกาเคมี
ขั้นตอนการผลิตที่จะพัฒนาและการปรับปรุงร่วมกัน	ผลกระทบด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม	แนวทางการป้องกันหรือพัฒนาความปลอดภัย						

เนื้อหา	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	สื่อ - อุปกรณ์						
	<table border="1" data-bbox="842 320 1536 427"> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>							
	<p>7.5 ผู้นำกิจกรรมสรุปภาพรวมของแผนพัฒนาความปลอดภัยของตนเองและของกลุ่ม โดยดูจากข้อมูลที่ได้มาจากผู้เข้าอบรม โดยอาจจะใช้กรอบแนวทางในการสรุป ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานของตนเอง ● การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกลุ่ม ● การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ และองค์กรท้องถิ่น/ชุมชน 							
<p>8. การประเมินผลการฝึกอบรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาการอบรม - การบริหารจัดการกิจกรรมการอบรม 	<p>8.1 แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมเป็นกลุ่มย่อย/ตามความสมัครใจกลุ่มละไม่เกิน 6 คน</p> <p>8.2 สมาชิกในแต่ละกลุ่ม ร่วมพูดคุยสรุปถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ในทุกกิจกรรมที่ผ่านมาในประเด็น</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● กระดาษชาร์ท ● ปากกาเคมี 						
<p>วัตถุประสงค์</p>								

เนื้อหา	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	สื่อ – อุปกรณ์
<p>1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมได้ประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยทางด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน</p> <p>2. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมได้สะท้อนความรู้สึกรู้สึก และให้คำแนะนำในการบริหารจัดการการอบรม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - รู้อะไรเพิ่มขึ้นบ้างเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน - เรื่องใดที่เห็นว่าเกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานมากน้อยตามลำดับ - อยากจะพัฒนาการปฏิบัติงานของตนหรือไม่และอย่างไรและคิดว่าจะมีข้อจำกัดอะไรบ้าง <ul style="list-style-type: none"> ● บันทึกผลการพูดคุยตามประเด็นในกระดาษชาร์ท 	
<p>เวลาที่ใช้ 1 ชั่วโมง</p>	<p>8.3 จับคู่ 2 กลุ่ม นำเสนอผลงานของกันและกัน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น</p>	

เนื้อหา	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	สื่อ – อุปกรณ์																																
	<p>8.4 ผู้นำกิจกรรมชี้แจงแนวทางการประเมินภาพรวมในการฝึกอบรมโดยใช้ชาร์ทและสติ๊กเกอร์หรือปากกาในการแสดงความคิดเห็นตามที่รู้สึกให้ครบสำหรับทุกคน</p> <p>8.5 ให้ประเมินเป็นรายคนโดยผู้ดำเนินการ เตรียมชาร์ทไว้ 2 ชาร์ท หรือ 3 ชาร์ทโดยพิจารณาจากจำนวนคน</p> <p>8.6 สรุปประมวลผลการประเมินทั้ง 2 ส่วน และปิดการอบรม</p> <p style="text-align: center;">แบบประเมินผลการบริหารจัดการอบรม</p> <table border="1" data-bbox="896 767 1482 1481"> <thead> <tr> <th>ประเด็นการประเมินผล</th> <th>😊</th> <th>😐</th> <th>😞</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. เนื้อหา</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>2. เทคนิค/วิธีการ</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>3. วัสดุ-อุปกรณ์</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>4. วิทยากร</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>5. เวลา</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>6. การมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมอบรม</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>7. อาหาร/สถานที่</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	ประเด็นการประเมินผล	😊	😐	😞	1. เนื้อหา				2. เทคนิค/วิธีการ				3. วัสดุ-อุปกรณ์				4. วิทยากร				5. เวลา				6. การมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมอบรม				7. อาหาร/สถานที่				<ul style="list-style-type: none"> ● แบบฟอร์มแบบประเมินผลการอบรม ● ปากกาเคมี ● สติ๊กเกอร์ ● การ์ดอธิบายความรู้สึก <p style="text-align: center;"></p> <p>😊 = พอใจ ดี 😐 = ปานกลาง 😞 = ไม่พอใจควรปรับปรุง</p>
ประเด็นการประเมินผล	😊	😐	😞																															
1. เนื้อหา																																		
2. เทคนิค/วิธีการ																																		
3. วัสดุ-อุปกรณ์																																		
4. วิทยากร																																		
5. เวลา																																		
6. การมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมอบรม																																		
7. อาหาร/สถานที่																																		

ตัวอย่างสื่อ ประกอบการจัดกิจกรรมตามคู่มือฯ

“แนวคิดและหลักการ” การเสริมสร้างความตระหนัก เน้นกระบวนการที่ต้องให้ผู้ผลิตได้เห็น ได้สัมผัส กับสภาพปัญหาหรือสถานการณ์ที่เป็นข้อเท็จจริง หรือมีลักษณะคล้ายคลึงวิถีชีวิตการทำงานจริงของตนเองจึงจะ นำไปสู่ “การสร้างความรู้สึกรู้” ที่เรียกว่าเป็นความตระหนักต่อตนเอง สมาชิกกลุ่ม และชุมชน จนกระทั่งเกิดการลงมือเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานปรับเปลี่ยนขั้นตอนวิธีการทำงานและรวมถึงเครื่องมือ วัสดุ - อุปกรณ์ ที่ช่วยให้เกิดความปลอดภัยด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน

“สื่อ” จึงเป็นเครื่องมือหนึ่งในกระบวนการเสริมสร้างความตระหนักที่ได้นำเสนอในเอกสารคู่มือ “การเสริมสร้างความตระหนักเพื่อความปลอดภัยด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในการทำงานสำหรับกลุ่มผู้ทำการผลิตที่บ้าน” เพื่อช่วยให้กระบวนการดังกล่าวได้สร้างให้กลุ่มผู้ผลิต ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายได้เห็นสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น

หลักการการนำ “สื่อ” ไปใช้ จึงเป็นการใช้เพื่อ

- การกระตุ้นให้พูด ให้อภิปรายและให้วิเคราะห์
- ใช้เปรียบเทียบเพื่อให้เห็นจุดดี จุดเด่น ในการผลิต
- สร้างทางเลือกทางออกที่เหมาะสมในการที่จะปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตและพฤติกรรมการทำงาน
- เป็นเครื่องมือในการสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างผู้เข้าร่วมกระบวนการทั้งหมด เช่น ระหว่างผู้นำกลุ่ม - สมาชิกกลุ่ม, ระหว่างวิทยากร - กับผู้เข้าร่วม, ระหว่างสมาชิกกลุ่ม - สมาชิกกลุ่ม
- เป็นเครื่องมือในการสร้างความมั่นใจให้กับผู้ผลิตที่เข้าร่วมกระบวนการ เพราะสิ่งหนึ่งที่ค้นพบจากกระบวนการทำงานกับชุมชนคือ “ถ้าไม่มีสื่อ” “ไม่มีคำถาม” ผู้ผลิตเองเองก็จะกลายเป็นผู้รับฟังมากกว่าผู้พูด ผู้นำเสนอความคิด

จะใช้ สื่ออย่างไรให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าว

“สื่อดี แต่ใช้ไม่เป็นก็ไม่ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ”

“วิทยากรเก่งไม่มีสื่อประกอบก็มองไม่เห็นหรือรูประรม”

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าสื่อกับผู้ใช้สื่อ จะมีความสัมพันธ์และสำคัญ เช่นเดียวกัน สื่อ ที่นำมาใช้ในกระบวนการเสริมสร้างความตระหนักเพื่อความปลอดภัยด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในการทำงานสำหรับกลุ่มผู้ทำการผลิตที่บ้านตามคู่มือ จึงให้ความสำคัญทั้ง 2 ส่วน กล่าวคือ

“ตัวสื่อ” ต้องสัมพันธ์กับวิธีการทำงานและวิธีการปฏิบัติจริงกับกลุ่มผู้ผลิต

“ผู้ใช้สื่อ” ต้องใช้สื่อเพื่อนำสู่การสร้างความตระหนักตามแนวคิดและหลักการดังกล่าวในเบื้องต้น ซึ่งจะต้องมีการพิจารณาคัดเลือก และให้ความสำคัญกับการเตรียมตัวเพื่อใช้สื่อให้คุ้มค่า และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

“ตัวอย่างสื่อ” ที่นำเสนอในเอกสารประกอบคู่มือฉบับนี้เป็นสื่อที่ได้พยายามรวบรวมจาก ประสบการณ์การดำเนินงานโครงการในระยะ 1 ปี ที่ผ่านมาซึ่งอาจมีข้อบกพร่อง และไม่ครอบคลุมกับวิธีการทำงานและวิธีการปฏิบัติการณ์ของกลุ่มผู้ผลิตที่ยังมีความเสี่ยงต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการทำงานแต่ก็คาดหวังว่าจะเป็นแนวทางหนึ่งในการนำไปทดลองใช้ พัฒนาและปรับปรุงให้ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

ภาพถ่ายตัวอย่างสื่อประกอบกระบวนการสร้างความตระหนักเพื่อสร้างความปลอดภัย
ในการทำงาน

↑
สื่อรูปภาพชุดที่ 1
↓

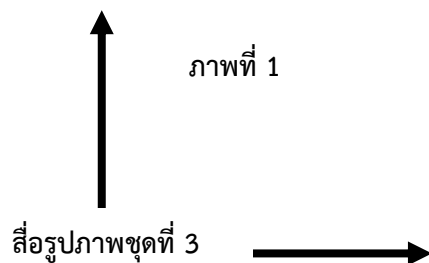

↑
สื่อรูปภาพชุดที่ 2
↓

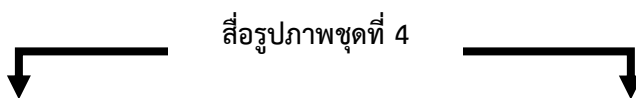

กลุ่มอาชีพ
งานจักสาน

ภาพที่ 2

กลุ่มอาชีพ
งานจักสาน

สื่อรูปภาพชุดที่ 5

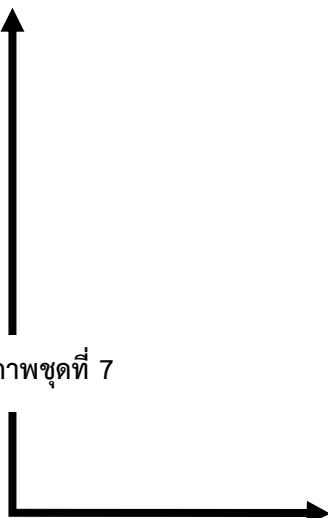

สื่อรูปภาพชุดที่ 6

สื่อรูปภาพชุดที่ 7

แนวทางการใช้สื่อประเภทงานจักษาน		
ประเด็นคำถาม		สื่อรูปภาพ
1. ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อสุขภาพร่างกายจากสภาพการทำงานในรูปภาพมีอะไรบ้าง		ชุดที่ 1
2. ถ้าจะลดหรือป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงหรือเกิดความเสี่ยงน้อย จะพัฒนาและปรับปรุงวิธีการทำงานอย่างไร		
3. วิธีการใช้ในการจัดการขั้นตอนการผลิตในรูปภาพ เป็นวิธีการที่ถูกต้องและเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด		ชุดที่ 2
4. จะพัฒนาหรือปรับปรุงอย่างไร ไม่ให้มีผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม		
5. จากรูปภาพทั้ง 2 รูป ควรจะปรับปรุงวิธีการจัดเก็บวัสดุ – อุปกรณ์ อย่างไร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน รูปภาพที่ 1 และ 2 ควรปรับปรุง...		ชุดที่ 3
6. ทำทางการทำงานดังกล่าว มีผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายหรือไม่ อย่างไร		ชุดที่ 4
7. จะมีวิธีการใดช่วยลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากทำทางการทำงานในลักษณะดังกล่าว		
8. ถ้าจะพัฒนาทำทางการทำงานที่ไม่ส่งผลกระทบต่อร่างกาย (ระบบกล้ามเนื้อ) และสะดวกกับการผลิตชิ้นงาน ควรจะพัฒนาอย่างไร		
9. สีย้อมที่ใช้ คิดว่ามีผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายของผู้ย้อมหรือไม่		ชุดที่ 5
10. วิธีการย้อมลักษณะดังกล่าว ช่วยแก้ปัญหาหรือลดกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสุขภาพของผู้ย้อมหรือไม่ อย่างไร		
11. การจัดเก็บวัสดุที่ถูกต้องเหมาะสม เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน “จากรูปภาพ” ท่านคิดว่า วิธีการจัดเก็บนั้นได้ช่วยสร้างให้เกิดประสิทธิภาพการทำงานทั้งในด้านเวลา และคุณภาพของวัสดุในการผลิตหรือไม่ อย่างไร		ชุดที่ 6
12. วิธีการที่เหมาะสมและช่วยสร้างประสิทธิภาพในการทำงานควรเป็นอย่างไร		
13. อะไรคือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสุขภาพร่างกายของผู้ผลิตจากสภาพการทำงานที่เห็นในรูปภาพ		ชุดที่ 7
14. มีวิธีการป้องกันและแก้ไขผลกระทบที่เกิดขึ้น และอาจจะเกิดขึ้น (ป้องกัน) อย่างไร		

กลุ่มอาชีพแกะสลัก
และแอนติค

สื่อรูปภาพชุดที่ 8

สื่อรูปภาพชุดที่ 9

กลุ่มอาชีพแกะสลัก
และเอนติก

สื่อรูปภาพชุดที่ 10

สื่อรูปภาพชุดที่ 11

แนวทางการใช้สื่อประเภทกลุ่มแกะสลักและแอนดิก

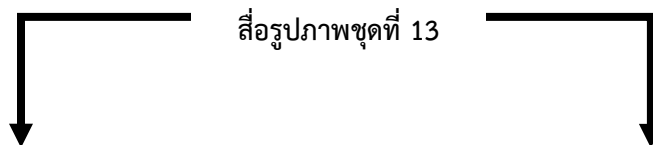
ประเด็นคำถาม		สื่อรูปภาพ
<p>1. รูปภาพใดที่คิดว่าเป็นการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยทางด้านสุขภาพของตนเอง</p> <p>2. สภาพการทำงานในรูปภาพใดที่ควรได้รับการปรับปรุง และควรปรับปรุงอะไรบ้าง</p>		ชุดที่ 8
3. สภาพการทำงานทั้ง 2 รูปภาพ คิดว่าควรจะปรับปรุงอะไรบ้างและอย่างไรให้เกิดความปลอดภัยในการทำงาน		ชุดที่ 9
<p>4. รูปที่ 1 : พฤติกรรมและสภาพการทำงานอะไรบ้างที่ช่วยลดผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสุขภาพของตนเองและอะไรบ้าง คือ ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นจากสภาพการทำงานในรูปที่ 1 และมีแนวทางการป้องกันอย่างไร</p> <p>รูปที่ 2 : จากรูปภาพคิดว่าควรจะปรับปรุงอะไรบ้างเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความปลอดภัยในการทำงาน</p>	 	ชุดที่ 10
5. การจัดเก็บวัสดุ – อุปกรณ์ และชิ้นงานที่ผลิตขึ้นทั้ง 2 ภาพ ควรจะปรับปรุงอะไรบ้างและอย่างไร เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการทำงาน		ชุดที่ 11

สื่อรูปภาพชุดที่ 12

กลุ่มอาชีพงานทอผ้า

สื่อรูปภาพชุดที่ 13

สื่อรูปภาพชุดที่ 14

กลุ่มอาชีพงานทอผ้า

สื่อรูปภาพชุดที่ 15

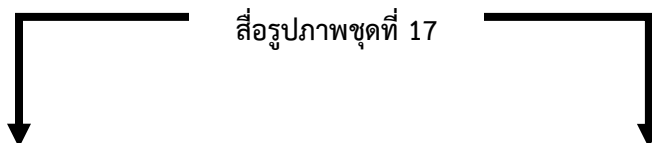

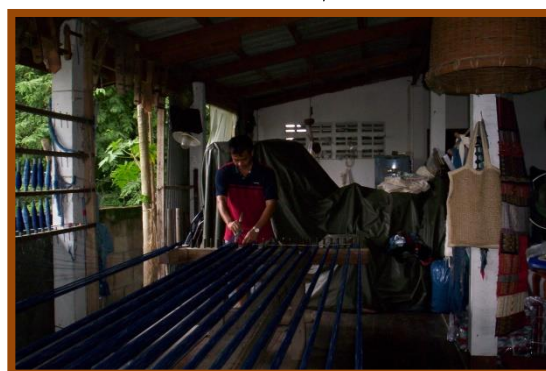
สื่อรูปภาพชุดที่ 16

กลุ่มอาชีพงานทอผ้า

สื่อรูปภาพชุดที่ 17

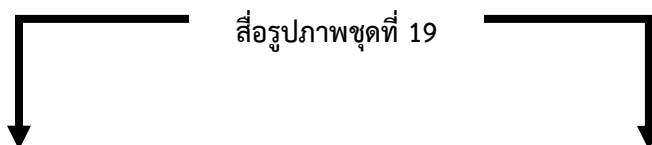

สื่อรูปภาพชุดที่ 18

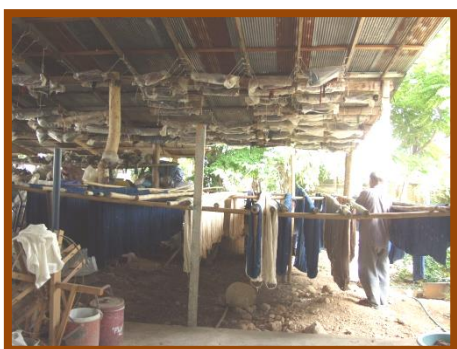

กลุ่มอาชีพงานทอผ้า

สื่อรูปภาพชุดที่ 19

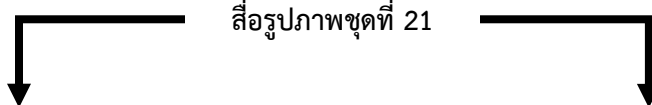

สื่อรูปภาพชุดที่ 20

กลุ่มอาชีพงานทอผ้า

สื่อรูปภาพชุดที่ 21

กลุ่มอาชีพงานทอผ้า

สื่อรูปภาพชุดที่ 22

แนวทางการใช้สื่อประเภทงานกลุ่มทอผ้า

ประเด็นคำถาม		สื่อรูปภาพ
<p>1. ทำทางการทำงานลักษณะดังกล่าว คิดว่ามีผลต่อสุขภาพร่างกายหรือไม่</p> <p>สุขภาพร่างกายส่วนไหนบ้าง ที่จะได้รับผลกระทบอย่างไร</p> <p>2. จะมีวิธีป้องกันหรือแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นอย่างไรบ้าง เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายหรือจะอย่างไรเพื่อลดความรุนแรงของปัญหาหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสุขภาพร่างกาย (ในกรณีที่ไม่มีทางเลือกในการป้องกันหรือปัญหานั้น เกิดขึ้นต่อสุขภาพร่างกายแล้ว)</p>		ชุดที่ 12
<p>3. จากรูปคิดว่า วิธีการจัดเก็บวัสดุ – อุปกรณ์ ในการผลิตช่วยให้สามารถทำงานได้เร็วขึ้นหรือไม่</p> <p>4. ถ้าจะจัดเก็บให้ดีขึ้น ควรทำอย่างไร</p> <p>5. จากรูป วิธีการบรรจุวัสดุ – อุปกรณ์ เพื่อจัดเก็บหรือขนย้าย รูปภาพไหนมีความเสี่ยงต่อการเกิดผลกระทบทางด้านสุขภาพ น้อย เพราะอะไร</p>		ชุดที่ 13
<p>6. ถ้าให้เลือกวิธีการจัดเก็บ วัสดุ – อุปกรณ์ ในการผลิต ท่านจะเลือกแบบไหนทำไม</p> <p>7. ปัจจุบันท่านจัดเก็บวัสดุ – อุปกรณ์ แบบไหน</p> <p>8. ท่านจะอย่างไรให้สมาชิกกลุ่ม รวมทั้งตัวท่านเองมีวิธีการจัดเก็บวัสดุ – อุปกรณ์ ที่จะสะดวกต่อการนำมาใช้และปลอดภัยต่อสุขภาพของท่าน</p>		ชุดที่ 14
<p>9. ลักษณะเตาต้มย้อมแบบไหนที่คิดว่ามีความปลอดภัยต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมและประหยัดพลังงาน ทำไมถึงคิดว่าเป็นลักษณะนั้น (ที่เลือก)</p> <p>10. เตาต้มย้อมที่บ้านหรือกลุ่มของท่านเป็นเตาต้มย้อมประเภทใด</p> <p>11. ท่านคิดว่า จะพัฒนาและปรับปรุงเตาต้มย้อมของท่านหรือไม่ และมีวิธีการต้มย้อมอย่างไรที่ปลอดภัยต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม (ซึ่งได้แก่ ควัน/ ไอ จากการต้มย้อม) และช่วยประหยัดพลังงาน/ ต้นทุนในการผลิตด้วย</p>		ชุดที่ 15
<p>12. ทำทางการทำงานดังรูปภาพมีผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายส่วนไหนบ้างและอย่างไร</p> <p>13. จะมีวิธีป้องกันและแก้ไขปัญหาหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสุขภาพร่างกายส่วนไหน อย่างไร</p>		ชุดที่ 16
<p>14. ท่านคิดว่าวิธีการผลิตแบบไหน ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายน้อยที่สุด</p>		ชุดที่ 17

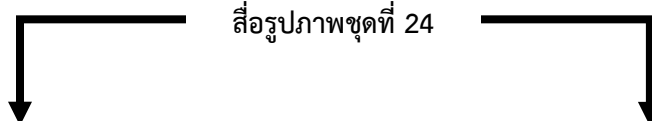
ประเด็นคำถาม		สื่อรูปภาพ
<p>ทำไม</p> <p>15. ในรูปที่ 1 ถ้าจะช่วยให้การทำงานไม่มีผลกระทบต่อสุขภาพร่างกาย หรือมีผลกระทบต่อสุขภาพน้อยลง คิดว่าควรที่จะพัฒนาวัสดุ – อุปกรณ์ ในการทำหรือปรับปรุงวิธีการทำงาน ทางเลือกไหนที่คิดว่าคุ้มค่าและประหยัดเวลาดำเนินทุนมากที่สุด และจะพัฒนาหรือปรับปรุงอย่างไร</p>		
<p>16. ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสุขภาพของสมาชิกกลุ่มด้วยวิธีการย้อมผ้าย้อมดังกล่าวมีอะไรบ้าง</p> <p>17. ถ้าจากรูปภาพ ท่านคิดว่าจะปรับปรุงวิธีการทำงานในขั้นตอนการย้อมผ้าอย่างไร ให้ลดหรือป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสุขภาพร่างกาย</p>		ชุดที่ 18
<p>18. วิธีการต้มย้อมทั้ง 2 รูปภาพ คิดว่ารูปภาพไหนเกิดผลกระทบต่อสุขภาพของท่านน้อยที่สุด...ทำไม</p> <p>19. ท่านจะพัฒนาวิธีการต้มย้อมทั้ง 2 ลักษณะอย่างไร ให้มีความปลอดภัยต่อสุขภาพและสะดวกรวดเร็วในการทำงานของท่าน</p> <p>20. วิธีการต้มย้อมทั้ง 2 วิธี ท่านคิดว่ามีผลต่อสิ่งแวดล้อมหรือไม่ อย่างไร</p>		ชุดที่ 19
<p>21. สถานที่ทำงานดังรูปภาพ ท่านคิดว่ามีความเหมาะสมกับความปลอดภัยในการทำงานหรือไม่</p> <p>22. ท่านจะมีทางเลือกหรือแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงสถานที่ในการทำงานให้มีความเหมาะสมและปลอดภัยต่อการทำงานอย่างไร</p>		ชุดที่ 20
<p>23. ปัจจุบันเตาต้มย้อมของท่านมีลักษณะใด</p> <p>24. เตาต้มย้อมชนิดไหน ประหยัดพลังงาน (ฟืน) กว่ากัน</p> <p>25. จากรูป ถ้าจะพัฒนาปรับปรุง ประสิทธิภาพการย้อมให้ลดต้นทุนการผลิตหรือไม่ทำลายสุขภาพตนเอง ท่านจะปรับปรุง อะไรบ้าง และอย่างไร</p>		ชุดที่ 21
<p>26. จากรูปอะไรบ้าง คือ ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสุขภาพ และสิ่งแวดล้อม</p> <p>ผลกระทบต่อสุขภาพ ได้แก่ .....</p> <p>ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ .....</p> <p>27. จากรูปภาพท่านคิดว่า แนวทางที่จะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ควรเป็นอย่างไร</p>		ชุดที่ 22

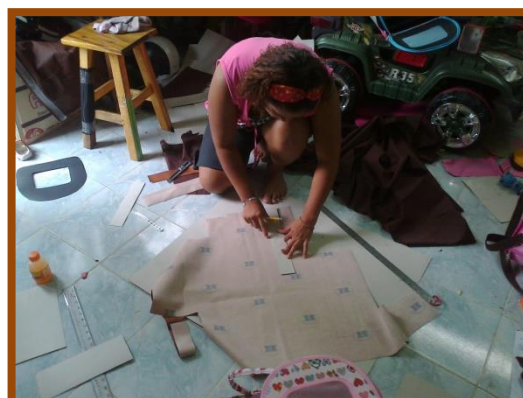
สื่อรูปภาพชุดที่ 23

กลุ่มอาชีพงานตัดเย็บเสื้อผ้า

สื่อรูปภาพชุดที่ 24

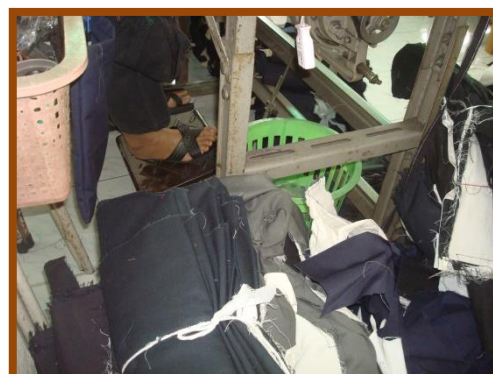
↑ ↑
สื่อรูปภาพชุดที่ 25

กลุ่มอาชีพงานตัดเย็บเสื้อผ้า

↓ ↓
สื่อรูปภาพชุดที่ 26

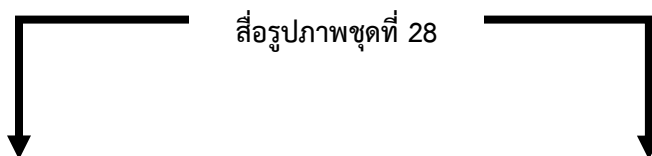

สื่อรูปภาพชุดที่ 27

กลุ่มอาชีพงานตัดเย็บเสื้อผ้า

สื่อรูปภาพชุดที่ 28

กลุ่มอาชีพงานตัดเย็บเสื้อผ้า

สื่อรูปภาพชุดที่ 29

แนวทางการใช้สื่อประเภทงานกลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า

ประเด็นคำถาม		สื่อรูปภาพ
<p>1. จากสภาพการทำงานดังรูปภาพ ท่านคิดว่าอะไรคือความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น หรือมีผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ผลิต</p> <p>2. ท่านมีวิธีการอย่างไรในการป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น จากสภาพการทำงานดังกล่าว</p>		ชุดที่ 23
<p>3. วิธีการจัดวางชิ้นงาน สำหรับการผลิตระหว่างรูปที่ 1 และรูปที่ 2 ท่านคิดว่ารูปไหนมีความเหมาะสมและช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นต่อสุขภาพร่างกายของผู้ผลิต</p> <p>4. ทำไมถึงคิดว่าเป็นรูป.....</p> <p>5. จากรูปที่ปรากฏ ถ้าจะพัฒนาความปลอดภัยในการทำงานอย่างไรให้ลดภาวะเสี่ยงต่อสุขภาพร่างกายของผู้ผลิต</p>		ชุดที่ 24
<p>6. ลักษณะการทำงานของท่านที่ผ่านมาเป็นลักษณะรูปภาพไหน (มีผ้าปิดจมูก/ปาก หรือไม่มี)</p> <p>7. ท่านคิดว่า ข้อแตกต่างของการใช้ผ้าปิดปาก ปิดจมูก กับการไม่ใช้ผ้าปิดปาก ปิดจมูก มีอะไรบ้าง</p> <p>8. จากรูป ถ้าจะปรับปรุงสภาพการทำงาน เพื่อป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสุขภาพร่างกาย ท่านคิดว่าควรปรับปรุงในเรื่องอะไรบ้าง</p>		ชุดที่ 25
<p>9. ท่านเห็นข้อแตกต่างอะไรบ้างจากสภาพการทำงานในรูปทั้ง 2 รูป</p> <p>10. สภาพการทำงาน ส่วนที่แตกต่างกัน มีประโยชน์หรือเสี่ยงต่อสุขภาพร่างกาย หรือไม่ อะไรที่เป็นประโยชน์ อะไรบ้างที่เสี่ยงต่อสุขภาพร่างกาย</p>		ชุดที่ 26
<p>11. จากรูปภาพที่ท่านเห็น ท่านคิดว่าแสงสว่างเพียงพอต่อการทำงานหรือไม่</p> <p>12. ปัจจุบันสมาชิกกลุ่ม มีปัญหาทางสายตาหรือไม่</p> <p>ถ้ามี : อาการเป็นอย่างไร และแก้ปัญหาอย่างไร</p> <p>ถ้ายังไม่มี : จะมีวิธีป้องกันอย่างไรในระหว่างการทำงานเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสายตา</p>		ชุดที่ 27
<p>13. คิดว่าสภาพการทำงานในรูปที่ 1 (รูปใยสังเคราะห์โพลีสำหรับการผลิตงาน) และการเข้ามาช่วยสนับสนุนการทำงานของสมาชิกในครอบครัว ตามรูปที่ 2 ท่านคิดว่าสมาชิกในครอบครัวมีโอกาสได้รับผลกระทบทางด้านสุขภาพหรือไม่</p>		ชุดที่ 28

ประเด็นคำถาม		สื่อรูปภาพ
<p>อย่างไร</p> <p>14. จากสภาพการทำงานในรูปภาพท่านจะมีวิธีการป้องกันอย่างไร ไม่ให้เกิดผลกระทบต่อผู้ผลิตและสมาชิกในครอบครัว</p> <p>15. ท่านจะมีวิธีการใดที่จะทำให้สมาชิกกลุ่มทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาความปลอดภัยในการทำงานและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว</p>		
<p>16. นอกเหนือจากการประชุมเพื่อปรึกษาหารือร่วมกันเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นแล้วท่านมีวิธีการอื่นอีกหรือไม่ที่จะช่วยให้สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติตนเอง เพื่อความปลอดภัยในการทำงานร่วมกัน</p>		ชุดที่ 29

คณะผู้จัดทำ

คณะที่ปรึกษา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์พงศ์เทพ วิวรรณเดชะ ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เบ็ญจา จริภัทรภิมล ภาควิชาการสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คณะทำงาน

เจ้าหน้าที่โครงการ

1. นางสาวสุดาธิดา อูปถัมภ์ ผู้ประสานงานโครงการ
2. นายอานนท์ วงศ์ชายคำ ผู้ช่วยผู้ประสานงานโครงการ

บุคลากรสาธารณสุข

1. นายสุจิน ใสสะอาด โรงพยาบาลชุมชนบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน
2. นางเฉลิมชนม์ ศิริบุญมณี สถานีอนามัยตำบลบ้านเรื่อน อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
3. นางจงจิตต์ ใจยอด สถานีอนามัยตำบลบ้านแม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่
4. นางสุภาวดี มหาชัย สถานีอนามัยตำบลป่าไหล่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ผู้นำกลุ่มและแกนนำชุมชน

1. นางปิ่นแก้ว สมพงษ์ กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าบ้านป่าเปา
2. นางสาว ปัญญาใหญ่ กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าบ้านป่าเปา
3. นางอัมพร อีนโอะษฐ์ กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าบ้านตีนธาตุ
4. นายอินคำ อีนโอะษฐ์ กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าบ้านตีนธาตุ
5. นายศรีมา เลาคำ กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าบ้านตีนธาตุ

6. นางเรณู คงคำฟู	กลุ่มแกะสลักบ้านกิวแล่น้อย
7. นางลัดดา มณีวรรณ	กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าบ้านตีนธาตุ
8. นางอรทัย ถึงป้อง	กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าบ้านตีนธาตุ
9. นางทองใบ ผิวสะอาด	กลุ่มทอผ้าบ้านเหล่าพระเจ้าตาเขียว
10. นางจินตนา ดงपालี	กลุ่มทอผ้าบ้านเหล่าพระเจ้าตาเขียว
11. นายทองคำ คงपालี	กลุ่มทอผ้าบ้านเหล่าพระเจ้าตาเขียว
12. นางดวงเดือน คำไชย	กลุ่มจักรสานและแอนติกบ้านสันทราย
13. นางพรรณณี อินทร์รัตน์	กลุ่มจักรสานและแอนติกบ้านสันทราย
14. นายจรินทร์ จรินทร์ดี	กลุ่มจักรสานและแอนติกบ้านสันทราย

กองบรรณาธิการ

1. นางอรพิน วิมลภูษิต	ผู้จัดการสมาคมวิถีทางเลือกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
2. นางสาวอำไพ เกตุสถิต	ศึกษานิเทศก์ 7 กรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่

ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ

1. นางสาวจิตตา ฉัตรเวทิน	เจ้าหน้าที่สมาคมวิถีทางเลือกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
2. นางสาวพิมพ์ลสุดา ปัญญารังษี	เจ้าหน้าที่สมาคมวิถีทางเลือกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน